

דהזהיר הכתוב אזהרה זו, וגם אפשר לומר בפשיטות דרצה לומר רבעי בהמרת מונחות, המעשה שעשה לאחר שהיו כבר הבהמות מונחות זו על זו, דהיינו ההכנסה כמכתול בשפופרת, רבוה הוא שבאה אזהרה זו, אבל מעשה ההנחה זו על זו לאו כלום הוא מדאורייתא, ולא על זה באה אזהרה דקרא ע"כ.

*

גמ' שם, כתב הרמב"ם (פי"ט מהלכות כלאים ה"ב), מותר להכניס שני מינין לסהר אחד, ואם ראה אותם רובעים זה את זה אינו זקוק להפרישן, ואסור לישראל ליתן בהמתו לעכו"ם להרביעה לה.

והר"י קורקוס כתב: ואסור [לישראל] ליתן בהמתו לגוי וכו'. זה נלמד מקצת דפוק הפרעלים אי אמירה לגוי באיסור לאו שרי או אסור ולא איפשטיא ולחומרא כאשר כתבתי פרק ראשון ונלמד גם ממה שאסור לומר לגוי לזרע כלאי הכרם וה"ה להרביע בהמתו כלאים.

*

והר"ב כ' כתב: שם בעיא מהו להכניס מין ומינו ושאינו מינו לדיד, בין דאיכא מינו בתר מינו גריד או דלמא אפי' הכי לא ופשיט להו לאיסורא דלא כהלכתא משום פריצותא דעברי ולא תירוק מינה דוקא מין ומינו ושאינו מינו אבל מין ושאינו מינו אסור דהא אמר רב פפא בער מינאי מהו להכניס מין ושאינו מינו לדיד ופשיטנא להו לאיסורא דלא כהלכתא דאמר שמואל ובמנאפים עד שיראו כדרך המנאפים ובכלאים עד שיכניס כמכתול בשפופרת הוי לך בהדיא דאפי' מין ושאינו מינו מותר, ותמהו בתוספות היכי מוכח מדשמואל דליכא איסורא מדרבנן דשמואל לא איירי אלא מדאורייתא דומיא דמנאפים דאיירי להרגם ולא תירצו דבר, וי"ל דהכי מוכח בין דשמואל הקל בכלאים טובא דלא מיחייב מן התורה עד שיכניס כמכתול בשפופרת די לנו לאסור מדרבנן שלא יעלם זה על זה בידו או בקולו וכיוצא בזה שהרי הוא מסייע במעשה אבל להכניסם לדיד אין ראוי לנזור דלא הוי כמסייע במעשה.

ואסור לישראל ליתן בהמתו לנכרי וכו'. כרין כלאי זרעים שנוהגין אפי' חר"ל כן הרבעת בהמה ולפיכך אסור לומר לעכו"ם דאמירה לעכו"ם באיסור בעיא ולא איפשטיא ולחומרא וכבר הארכתי בזה בתחלת ההלכות.

*

ובר"ך אמונה כתב: מותר להכניס כרי, דכיון שאינו ערשה כלום ליכא אפי' איסור הרבנן וי"א דבמקום שאינן בני תורה או שיש עבדים כנענים דסתם עבדים פרוצים הם אסור אפי' להכניסם לדיד שיש לחוש שירביעום בידים.

ואם ראה אותם כו'. ומ"מ אין ראוי להסתכל בשעה שבע"ה נוקקין זה לזה אפי' הם מין אחד שמביא לדיד

החזיקו בת"ח יראים ושלמים, דמה הו"ל למיעבר, משא"כ אותו ת"ח שאין לבו שלם ביראה, ה"ו סופג את הארבעים.

*

מתני'. **פיגנ את הארבעים.** הידועים הכתובים בתורה, שהם מספר הסמוך לא **אוצר החכמה** ^{ממש} ^{מכות כ"ב א,} משום הכי לא ק' ^{אלא את} הארבעים, (הזן עשירי).

*

מתני'. והשלישית שהיא קשורה לרצועותיהן אסורה. אין להקשות דכבר תנא לה רישא אחד המנהיג נראה לי דקמשמע לן דאחת מושכת ואחת מונהגה מצטרף למלקות, ומשום הכי נקט גמי שלישית ולא שנייה דקמשמע לן דאפילו עם אותו שקשר ברצועה ולא בקרון, ה"י השלישית, דאו אינו קשור נגד המשא כלל, אפילו הכי מצטרף ולוקה, ואף על גב דבמשנה לא קאמר רק אסור ע"כ אסור ולוקה קאמר, דארישא קאי והאי גרע מאילו שניהן קשורים יחד כחבל ונענהגם דלוקה [כרמב"ם פ"ט מכלאים ה"ו וכן מוכח גמי מסוף משנה ה' ור"ק]. (תפארת ישראל).

*

גמ'. יכול לא יהא מעמיד זכרים אצל הנקבות וכו'. עיין בביאור על ספר המצוות לרס"ג (לאן לית דמי דמי) וי"ל: כתיב (בפרשת קדושים) בהמתך לא תרביע כלאים. שרף לא תזרע כלאים. רשינה רבינו הגאון ז"ל סידורא דקרא. שכתוב תחלה הרבעת כלאים. ואח"כ אזהרה דכלאי זרעים. משום צורך החרוז. אלא דלשון מונחות שכתב אין לו ביאור לכאורה. ונראה דכוונתו לפאי דאמרין (בב"מ מין הפרעלים ע"א ע"א) אמר שמואל בכלאים עד שיכניס כמכתול בשפופרת עיין שם. ומבואר מזה דאפילו העלם זה ע"ג זה כל שלא הכניס כמכתול בשפופרת לא עבר בלאו ולא מיחייב. ואין בזה אלא איסור הרבנן. וכן מבואר ברמב"ם (פי"ט מהלכות כלאים) עיין שם.

ובירושלמי (פי"ח הכלאים ה"ב) אמרין יכול לא יהא מעמיד זכרים אצל נקבות ונקבות אצל זכרים. ת"ל בהמתך לא תרביע כלאים. אין אסור אלא מלהרביע. אבל מעמיד את הנקבות אצל הזכרים וזכרים אצל הנקבות. וכי מה עשה מעשה לא כשהוא מטיל ולפי דעתו הוא מטיל עיין שם. ופירוש הפ"מ וכי מה עשה מעשה. אם לא עשה אלא שהרכיבם זה על זה, ומשני לא אמרו אלא כשהטיל בידים כמכתול בשפופרת. רבזה ודאי לפי דעתו הוא מטיל ועושה מעשה בהרבעה עכ"ל עיין שם. וידוע דלשון מוטל הוא ממש כלשון מונח בלשון התלמוד. כמו שאמרו מי שמתו מוטל לפניו. שפירשו מונח לפניו. מוטל בחמה שפירשו מונח בתמה. וכיו"ב הרבה. וא"כ אפשר לומר דמונחות שכתב רבינו הגאון ז"ל. הוא כמו מוטלות דירושלמי שם. ורצה לומר שהכניס כמכתול בשפופרת. דדוקא בענין זה הוא